

 Bøger (<https://www.historie-online.dk/boger>)

Temaer (<https://www.historie-online.dk/temaer-9>)

(/)
HistorieLab (<https://www.historie-online.dk/historielab>)

Arkiv (<https://www.historie-online.dk/arkiv>)

Bliv medlem (<https://www.historie-online.dk/bliv-medlem>)

 (/) > Lokalhistorie (<https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/lokal-og-slaegtshistorie>)

> Bøger (<https://www.historie-online.dk/boger>) > Anmeldelser (<https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5>)

> Historiens spøgelsler

← **Forrige artikel** (<https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/lokal-og-slaegtshistorie/hardsyssels-aarbog-2023>)

Historiens spøgelsler

Kategori: Anmeldelser

Visninger: 515

Del artikel:

(<https://www.facebook.com/sharer/sharer>.

u=[https://www.historie-](https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/lokal-og-slaegtshistorie/historiens-spoergelser)

online.dk/boger/anmeldelser-

5-5/lokal-og-

slaegtshistorie/historiens-

spoergelser)

([https://twitter.com/home?](https://twitter.com/home?status=)

status=. Aktiviteten kan ses

på <https://www.historie->

[online.dk/boger/anmeldelser-](https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-)

[5-5/lokal-og-](https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/lokal-og-)

[slaegtshistorie/historiens-](https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/lokal-og-slaegtshistorie/historiens-)

[spoergelser](https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/lokal-og-slaegtshistorie/historiens-spoergelser)) **in**

([http://www.linkedin.com/shareArticle?](http://www.linkedin.com/shareArticle?mini=true&url=https://www.historie-)

[mini=true&url=https://www.historie-](http://www.linkedin.com/shareArticle?mini=true&url=https://www.historie-)

[online.dk/boger/anmeldelser-](http://www.linkedin.com/shareArticle?mini=true&url=https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-)

[5-5/lokal-og-](http://www.linkedin.com/shareArticle?mini=true&url=https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/lokal-og-)

[slaegtshistorie/historiens-](http://www.linkedin.com/shareArticle?mini=true&url=https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/lokal-og-slaegtshistorie/historiens-)

[spoergelser&title=\)](http://www.linkedin.com/shareArticle?mini=true&url=https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/lokal-og-slaegtshistorie/historiens-spoergelser&title=)

Jens Voigt

Historiens Spøgelser. Bornholm 1940-46

Hakon Holm Publishing 2023. 320 sider illustreret. 350 kr.

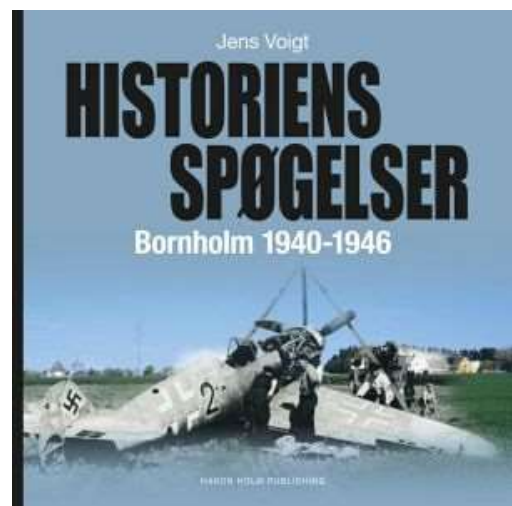
Af Kresten Søe

Historiske spionfotos af Hitlers V-1 bombe

En varm sensommerdag i august 1943 kom noget susende gennem luften over Bornholm og endte med et brag på en mark ud for Bodilsker. To lokale politibetjente, Johannes Hansen og Christian Hassager Christiansen, ilede i embeds medfør til landingsstedet, hvor de ankom som de første.

Her konstaterede de straks, at noget helt usædvanligt var indtruffet. Her var ingen allierede flyvere, der skulle hjælpes til Sverige, men en besynderlig genstand, som ikke lignede noget mændene før havde set. Begge var øvede jagttagere og knipsede løs med deres medbragte kameraer. Yderligere presset på tid, tegnede de en skitse af vragedelene i den korte tid, der gik, før tyske soldater nåede frem og forhindrede yderligere inspektion.

Det var helt tydeligt, at de havde været øjenvidner til noget tophemmeligt, som absolut ikke måtte røbes til Tyskland fjender. Filmene, som de naturligvis nægtede at have taget overfor tyskerne, blev fremkaldt og nåede ad omveje England, hvor de udgjorde den første fotodokumentar af den tyske V-1 bombe.

Uheldigvis blev et tilsvarende fotosæt opsnappet af tyskerne. Dette fik stor betydning for de to betjentes liv, hvor Hassager med nød og næppe undslap tysk fangenskab (og henrettelse?) ved flugt til Sverige.

Bogens bagside illustrerer konceptet med sammensmeltning mellem fortid og nutid.

Fotomontage levendegør bornholmsk besættelsehistorie

Den skelsættende episode ved Bodilsker er den mest udførlige beretning blandt bogens rundtur på i alt 19 lokationer. Både her og fx i Nexø, Allinge og Gudhjem levendegør Jens Voigt øens besættelsehistorie på en yderst illustrativ måde ved at sammenklippe de sort/hvide besættelsesfotos med åsteder og agerende indfældet som en slags spøgelse på nutidige farvefotos fra præcis samme åsteder som i dag.

Hertil skal også lige vedføjes, at den bornholmske besættelsehistorie, som den indbydende gennemillustrerede fotobog dækker, også omfatter perioden helt op til april 1946, hvor de sidste sovjetrussiske soldater forlod øen.

For i de samme majdage, hvor resten af Danmark upåagtet festede over befrielsen, regnede de russiske bomber nemlig ned over Rønne og Nexø. Den sovjetrussiske tilstedeværelse udgør således en vigtig del af den bornholmske besættelsehistorie og dækkes da også som sådan fyldigt i bogens fotomateriale.

Udover at kommentere de mange illustrationer fortæller Voigt også udførligt om øens lokalhistorie og hændelser på de berørte åsteder. Endelig rummer fremstillingen også kortskitser og en hel del uddybende fakta om fx fly, køretøjer, krigsskibe og diverse våben fra de mange fotos.

Sidst i bogen er et fint appendix på 40 sider med alle bogens fotos - sam- som nutidige - der yderligere giver læseren en god mulighed for at se fotosidens to elementer hver for sig i lidt mindre format.

Parti fra den sønderbombede Nexø med kik ned ad Kirkestræde. Nexø fremstod efter bombardementerne i majdagene 1945 endog procentuelt mere ødelagt end det udbombede Berlin

Vellykket, illustrativ og nytænkt visualisering af lokalhistorien

Forfatteren udtrykker til sidst i sit forord:

”Det er mit håb, at denne bog vil give dig - læseren - en masse ny viden. Men også bruge bogen til at opleve Anden Verdenskrigs historie på en lidt anderledes måde: Ved at tage ud på øen og se stederne og sammenligne fortiden med nutiden ligesom billederne i denne bog”.

Min vurdering er, at Voigt er lykkedes fint med begge dele. Bogens koncept kan måske ved første øjekast synes lidt poppet og noget af et vovestykke.

Men konceptet ER velfungerende og giver enten fra lænestolen eller som krigsturist på selve åstederne læseren mulighed for at indsnuse atmosfæren i det historiske vingesus, som bogen overalt visualiserer.

Der er gravet grundigt i kilderne, og jeg har fx aldrig set en så uddybet baggrund bag V-1 historien – faktisk i en grad så næsten alt synes medtaget.

Forfatterens baggrund i luftvåbnet har også sat sit positive præg med en række dramatiske episoder. På samme måde som små anekdoter krydrer og lyser op. Fx historien om maleren, der ikke helt forstod romertal. Det har de fleste andre datidige åbenbart heller ikke været tilfældet. For i hvert fald har klokken i tårnuret i Allinge helt siden 1500 tallet fremdeles vist to gange 11 og aldrig 9.

Heller ikke den lidt tørre sidebemærkning om forsikringssekskabernes undren over den uforholdsmæssige mængde sølv og kgl. porcelæn, der meldtes tabt under bombardementerne i 1945, forringer læseoplevelsen.

Voigt er ikke historiker og operer ikke med henvisninger. Det giver et par smuttere i form af faktuelle småfejl ved fx skibstyper ved ikke gå helt tilbage til primærkilderne. Han er næppe heller hverken den første eller den sidste, der - historiker eller ej - skriver Werner frem for Wernher von Braun.

Men det er bagateller dels i forhold til bogens status som lokalhistorie dels set i lyset af dens øvrige kvaliteter som en både særdeles indbydende, læseværdig og læsevenlig lokalhistorisk udgivelse.

En bog, der tilmed derudover på sit felt bryder nye veje både med hensyn til koncept og visualisering.

[Historie-online.dk, den 18. december 2023]

← **Forrige artikel** (<https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/lokal-og-slaegtshistorie/hardsyssels-aarbog-2023>)

SE RELATEREDE ARTIKLER

VESTERLANDETS KONGE - CHRISTEN DE LINDE

(<https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/vesterlandets-konge-christen-de-linde>)

SMUGLERI, SKIPPERE OG LANGFART

(<https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/lokal-og-slaegtshistorie/smugleri-skipperer-og-langfart>)

DET GLADE AALBORG

(<https://www.historie-online.dk/boger/det-glade-aalborg>)
